

Szerkesztőségi iroda:

R.-szombat, Losonczy ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. Rábely Miklós könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyiltér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petítor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönbén minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

A mikor vigadunk.

Megérkezett a téli vigalmak ideje is. — Nyilvános táncmultságaink termei megnyitottak, hogy vidám zene hangjai mellett, ártatlan örömeik élvezetére hívjanak ifjat, időset, mindannyian fényben és jókedvben ragyogót. Rendén van. — Munkában átélt tiz hónap után, midőn a föld, a természet maga is nyugalomra térve, mint egy álomba szenderegni látszik, s hó takarója alatt egy új élet teendőihez gyűjt magának erőt, jó és czélszerű, hogy az ember szintén kipihenje magát s pihenése közben kedélyének, tehetőségének megfelelő szórakozást keressen.

Ez volna hivatása e most beköszöntött farsangnak is. — Hanem ujabban nagy áldozatokat követel azoktól, kik örömeiben részt venni akarnak. Nagyon kevés azoknak száma, kik ilyenkor a jó kegy álarca mögött bizonyos aggodalmakat nem táplálnának. Az előlegező s más pénzintézetek, sőt magános pénzürekek papírjain is sok család jólétének, nyugalmanak halálos ítélete van aláírva. A külső feltűnésre törekvő verseny, a piacra dobott áruk kelendőségének biztosítása erőfeszítésbe, áldozatba kerül. Ez általános jellege nyilvános multságainknak mindenütt, hol a divat tulzása rajongó követőkre találunk. És e rajongók sokan, nagyon sokan vannak; többen, hogy sem a tiszteletreméltó kivételek ellenök sikeresen működhetnek, avagy elég erősek volnának a közvélemény magasztalását valódi értékére leszállítani.

Pedig ez üres fényelgés nélkül, meleg érzelmekkel a szivben, emelkedett gondolatokkal az agyban, izléses egyszerűség közepett, nyilvános multságaink otthoniasabbakká válhatnak rangunk s bármiféle érdekeink sérelme nélkül.

De nem akarok a divat hőseinek szemrehányást tenni. Végre is, a drága selyem és bársonyba öltözött, csipke felhőkbe rejtett, ékszerekkel halmozott alakok, hiuságaik mellett sem tudják megtagadni, hogy — csak mátol holnapig élő emberek!

Mert emberek vagyunk mindannyian. Tévedhetünk még ott is, hol tetteinket a legtisztább törekvés vezeti. Ez megfajtése gyarlóságaink titkáinak. Ezt nem volna szabad soha sem felednünk. Gyöngeségeink fő-

fészke a sziv, de erényeink kut forrása is, tehát csak tőlünk, s nem a szüntelen változó divat szeszélyeitől függ, hogy örömünk órái ne csak egy álmatlanul töltött fárasztó éj emlékeit, hanem a jótékony öntudatát is hagyják maguk után. Ez volna a legszebb ékszer épen azért, mert belül, s nem kívül kellene viselni. Oh milyen ragyogással töltene ez be csendes othonunkat! ha a nem érdemelt nyomor okozta könnyeket egy-egy fölösleges szalag csokor, egy-egy felében eldobott szivar, egy-egy keletlené vált élvezet árán megválthatók vala.

Emberek vagyunk, tehát szívünknek is kell lennie, s legyen, hogy önzés, hiuság abban gyakran uralkodó, a részvét szikrája soha sem hamvad el banne egészen.

S van okunk, hogy e szikrát lánggra lobbanni segítsük.

Ime itt van a hangverseny, minden örömeivel a a vigadók-, s egy egész hosszú tél minden aggodalmaival — — — a háttérben azok számára, kik dermesztő hidegben, foglalkozást nem találva, éhségtől gyötörve kinlódni akarnak napot nap után. E nyomorultak sötét tömegeig nem hatnak el a csillárok lobogó lángjai; e számandó alakok sobajai nem vegyülnek a zene hangjai közé; de hogyan is, mikor mi fönt örömben uszunk, míg ők lent atkozzák sorsukat?

Gondoljunk rájuk, hisz emberek vagyunk!

Igaz, e tömegben sok van, kit saját hibája taszított nyomorba; de nem vagyunk-e mindnyájan emberek? És vannak köztük szerencsétlenek, szülék, gyöngye gyermekekkel, kik ajtónkat még alamizsnáért sem tudják megközelíteni, bár egyetlen bűnök a szegénység. Az irgalom nem bíraskodik jó és gonosz között. Az irgalom képes lekötöni a bűnös kezét is, mely — oh hányszor!? — csak eledelért akar megragadni idegen tulajdont.

Az irgalom megtudja állítani végzetes útján a kétségbeesettet, ki öngyilkos kézzel eltépni akarja szívének üterét, — megtudja menteni az ártatlan ifjút az erkölcsi haláltól.

Csak pár garas, a fent vigadók nélkülözhető szalag csokrai, a felében eldobott szivarok, a keletlené

vált élvezetek árából, s odalenn kevesebb lesz a fájdalom, a köny — — s a bűn.

Ne mondja senki, hogy emberszerető érzelmeink tulhajtottak. Nem a fény és árny ellentéteit akartuk feltűntetni. Míg az emberek versenyben állanak felülmúlni egymást: addig e küzdelemnek mindig lesznek áldozatai, halottai. De a haladás, a tökéletesedés feltétele küzdelem, tehát az egyenlőség ember és ember között anyagilag és szellemileg ki van zárva — — a sirig. Egyenlők egymással nem küzdhetnek. Az egyik félnek nem volna mit ohajtani, a másiknak nem lenne mit féltene. De a szenvedéseket, a nyomort enyhíteni, az elbukottakat felemelni, visszaadni őket önmaguknak, a társadalomnak, az a legnemesebb verseny, melynek nyomában csak áldás teremhet; ez egyben jogosult a fényezés, de még itt is ha szívünk néha csalódik eszközeiben, a szeretet törvényeiben végcéljaiban soha.

A mások szenvedései iránt szívünkben felébredt munkás szánalom az, mely míg a megsértett jogrend hivatott őrei sajtanak, a szigor ütötte sebeket begyógyítani siet.

A szükségképeni egyenlőtlenség jogokkal, de kötelességekkel is jár azokra nézve, kiket születésük, avagy saját erejük magasba emelt. Jogokat a kényelem, a jólét nyújtotta örömhöz, de kötelességeket is a szenvedők iránt.

Emberek vagyunk, ne feledjük a szenvedőket — — a mikor vigadunk. **K.**

Nyilt levél

a szerkesztő-kiadóhoz.

Mióta hazánkban a közélet pezsgése és az ezzel karöltve járó nyilvánosság is mindinkább nagyobb mérvet öltött, azóta, dacára a fővárosi hírlapok mindent felölelő terjedelmének, a vidéken is nagy, sőt elodázhatlan szükségét érezzük egy olyan elegendő, mozgékony közlöny létezésének, a melyik igyekszik közönsége előtt képviselni vagy közvetíteni nem csak a megye, hanem a vidékek, városok, községek, sőt némely esetben az egyesek érdekeit, bajait, dolgait is. Mert nem mindenkor ezélszerű a nagy napi lapokhoz fordulni, nehogy figyelemfeszítés nélkül merüljön el az ügy a közlemények nagy özönében. De kétségbe vonhatlanul igaz az is, hogy bizony legnagyobb

megkívánja a mellkas szabad működését, épen akkor legjobban gátoltatik, a mit aztán a későbbi kor sínyel meg.

Az erős fűzés állandó nyomait még a máj külalakján is felismerhetjük: mint erős, mély barázdát.

A régi bonczolók, a midőn erősen fűzött egyének testét bonczolták, meglepetve tapasztalták, hogy az illetőknek a rendszeren kívül még egy kisebb májok is volt. Kézetben ez rejtélynek tűnt fel, míg később behatóbb vizsgálat után kitűnt, hogy az az erős fűzésnek állandó hatása.

Ily körülmények között a máj működésében csorbát szenved, melynek következménye a szervezetre kihat.

Sömmering a múlt században élt anatómus, a betegségek egész legióját említi fel, melyek az erős fűzés folytán származtak.

Ilyenek a tüdő- és gyomorhajók, soványság, sápadtság, vérszegénység és sorvadás, a melyek bizonyára miúgy a betegségek ijesztő alakjai közé tartoznak. Bár ezek visszatetszőn hangzanak, de a fűző elmaradhatlan keretbe tartoznak.

A medence alkatát a szoros fűzés szintén módosítja, szűkre változtatja; s e miatt hány gyengé lény hervad el örökre, midőn anyává lesz . . .

Engedelmet kérek, hogy oly tere vezetem a figyelmet, mely tén a divatnál nagyon is szokatlan.

Szervezetünk ismerete az élet titkaiba vezet, melyről tudomást szerezni nagyobb kötelesség, mint a divatujdonságot mohón követni. De tekintsük a női természetnél a külső változást is.

Száz hölgy között — kort nem említek, mert hölgyeknek koruk nines, csak annyit mondhatok (s ez a szabók állítása) még a változó k — a fűzés kerülete a csipők felejt minimum 39 cm., maximum pedig 57 cm.

De az adat tovább megy és így szól, ha a 39 cmnyi összefűzött hölgy leoldja szűk fűzőjét, akkor dereka 46 cm. — az 57 cm.-é pedig 62 cmnyi kerülettel bírt.

Tehát a hölgyek derekukat 5—7 cmrel szűkebbre képe sek összeszorítani.

T Á R C Z A.**Röges ut . .**

Röges ut az élet utja,
Napja hideg, zordon,
Fáradalmat óh be sokszor
Ellaukadva hordom.

Tövisre van a rózsának,
Fénysugárnak árnya,
Röpke madár a boldogság
Tova viszi szárnya.

A kiderült tisztá eget,
Felleg elborítja,
Sötét felhőt villámsugár
Áttöri, hasítja.

Csendes élet, boldog élet
Te utánnad vágyom,
Kebeledre hí, von engem
Megpihenni vágyam.

Ugy szeretnék boldog lenni,
Hogyha lelkem álma
Az a bűvös, bájós álom,
Ha valóra válna.

Te valósítsd, hozzád térek
Örök reménnyel,
Hű szerelem, röges utam
Te ragyogd be fényvel.

Borsody Béla.

A fűző divata*)

Tekintsük csak: mit okoz az erős fűzés?

Az erős fűzés által a bordák leszorítják a tüdőket, de különösen alsó csucsait, miáltal azok nem képesek működni.

A mellkas által befogadott szervek részint felszorítottanak, részint le.

A belégzésnél szereplő akadály, mint a mellkas sulya, az erős fűzés által rendkívül fokozódik.

A bordák nem képesek a megfelelő emelkedést tenni, a tüdő nem képes kellőleg kitágulni, légbeszívási képessége igen csekély (körülbelül 5—600 k.-cm. kevesebb mint rendszeren); s mindezeknek végeredménye az, hogy a vérben a szén-sav meggyülemlik, felgyülemlik a kevés lény hiányában nem bír.

Ennek aztán az a szomorú és sajnálatos következménye van, melyet gyakran a bálók víg zajában tapasztalunk, a midőn az erős fűzés az elájulást idézi elő, a minek egyedüli segítsége a fűző gyors feloldása.

Azonban kijelentem, hogy párisi állapotokról van szó. Kár, hogy a statisztika ezen veszélyes ügyre ki nem terjeszti figyelmet; talán az adatok nagy számán kissé többen okulnának.

De kérem, a szorosan fűzött hölgyeknél a sziv se képes oly hévvel, oly forrón dobogni, mint azoknál, kik nem fűzik magukat.

Hja, mit tesz az erős fűzés!

A fűzőnek káros volta akkor nyilvánul legszembeszökőben, ha az állandóan alkalmaztatik a testre, mert nem csak a légző szerv és a vérkeringés, hanem a táplálkozási rendszer is csorbát szenved.

A gyomorruak és májnak összeszorítása emésztési zavarokat okoz.

Azon ifju korban, midőn a test növekedése leginkább

*) Mutatvány Perényi József orvostudor „A divat“ című népszerű felolvasásából.

része a vidéki közlemények és ügyeknek nem is lenne közölhető ottan, mert kis körűt érdekelvén csak, a szerkesztők fel sem vennék lapjaikba. Például: mit érdeklí az a nagy világot, hogy Rimaszombat milyen sorrendben fogantatja építkezéseit? Vagy Feled és Rimaszécs között melyik legyen járási székhely stb. stb. Mig mi, a kis kör, osztatlan érdeklődéssel vitatjuk meg. Tüzetesebben hol hozhatnók szóba testületi, egyesületi és a nagy közönség érdeklődésére igényt nem tartható helyi ügyeinket, bajainkat?

Csak ezek, t. i. a felsoroltak magok bő anyagot szolgáltatnak a feldolgozásra, különösen ha akad alkalmas egyén, aki nem sajnálja az időt és fáradságot a közlemények megírására. A vidéken pedig, ha mindenki megírja azt, ami körében, községében vagy a közeli vidéken olyan történik, amit érdemes a közönség tudomására hozni: olyan anyagalmaz gyülekezik össze, amiből érdekesnél érdekesebb számokat lehet összeállítani. Aki pedig gyarlóságot érez magában, ne törődjék vele. A szerkesztő gondos szárazdajka szokott lenni, aki a mások borzas hajú szellemi szülöttjeit megfésüli szépeu, az akaratos fűrtöt levágja, az éles körmöt lereszeli, hogy ne körmöljön, a harapós fogat kihuzza, felöltözteti úgy, hogy a tulajdon édes papája is alig ismer kedves gyermekére.

Az elsorolt módokon-utakon lehet legegyszerűbben érdekes helyi lapot összeállítani. Mert az, hogy a tulajdonos-szerkesztőt, reportert, munkatársakat, vidéki levelezőket díjazzon: gondolatnak is képtelenség. Hiszen egy, csakis szakmájának élő journalista, hogy fáradozásainak megfelelő anyagi jutalmát egy vidéki kis városban elnyerhesse, remélni sem lehet; be kell tehát érni, sőt méltányolandó a műkedvelő szerkesztő igyekezete is, ha csak részleges sikert tud is felmutatni, de ha a szerkesztő nem anyagi haszon reményében dolgozik, vajjon a kiadóra nézve mi az évi eredmény anyagi tekintetben? Valószínűleg az, hogy az évi zárszámadáskor néha elmondhatja: vészett fejszének nyele került, de viszont az az eset is könnyen beáll, amikor a római íróval így kiált fel: oleum et operam perdidit.

Ha tehát csakugyan ilyen a helyzet, pedig csakugyan ilyen, kinek jutna eszébe józan elmével olyan igényekkel állani elő, a vidéki sajtó termékeit illetőleg, mintha azok legalább is a fővárosi kisebb igényű lapokkal lennének párhuzamba tehetőek. Érti azt mindenki önkéntelenül is, mi a különbség: a tűznél melegedni, vagy attól messzire nagy távolságban dideregni.

De veszedelmet vagy versenytársat sem lát a fővárosi sajtó a vidéki lapokban egyáltalában, sőt az életrelválnak kész akár reclamat is csinálni. Ami igen természetes. Ennek is, amannak is más működési köre, más feladata van. Nem vágya egymásnak az érdekkörébe: miért foglalnának ellenséges állást egymással szemben.

A mellett egy jól szerkesztett helyi lap hatással van a közművelődés terjedésére is, mert tartalmánál fogva érdekelvén az olvasni tudó közönség legalsóbb rétegeit is. Ebben tartja az olvasási kedvet. — Ezen az uton megbarátkozván a nép a betűfogyasztással, hamarabb adja fejét a könyv olvasásra is. — Erre pedig nagy szüksége van a magyar könyvirodalomnak. Nagyon, de nagyon messze vagyunk még attól, hogy aránylag olyan mértékben termelhesse ez ágbán irodalmunk, mint p. o. a németeké, kiknél — theoretikus hajlamaiknál fogva — a könyvirás majd csaknem betegséggé vált már. Náluk már a bekövetkezett az, ami nálunk még nem lehet az író. Ez a szabály, ennek az ellenkezője a kivétel. Bizonyosság rá az is, hogy könyvirodalmunk (tudományos és szépirodalmi) tulnyomóan fordításokból áll, az eredeti mű (gyakran a kitűnő is) alig tud kiadóra szert tenni.

A magyar hírlapirodalom szűk medrű. Még szaklap sincs annyi, mint a mennyi kellene. És mégis a hírlapok — mindent magokba felölve szerkesztőkönél fogva — kezdik absorbeálni a másik ágat is, mely mellette ides-tova a mostoha testvér szerepére lesz kárhoztatva. Már csak e miatt is szükséges szaporítani az olyan közönséget, amelyik újságon kívül könyvet is olvas.

Mint ilyet és mint vidékünkön hézagpótló közlönyt, remélhetőleg anyagilag is támogatni fogja az érdeklődő közönség, mely felfogja a nehézségeket, amelyekkel a szerkesztő-kiadónak meg kell küzdeni, ha csak némi sikert is akar elérni. Viszonzásul az új lapvezértől azonban elvárja, hogy a

Gömör-Kishont szellemi színvonalát, amint azt az előrehaladás törvénye hozza magával, fokozatosan tovább fejlesztve emelni fogja. . . .

Tehát „szerencés boldog új évet!”

Kelt Jánosiban, 1885. január 6.

Sárközy Gyula.

Országos kiállítás.

Lapunk közelebbi számában ígértük, hogy a fővárosi hatóság részéről, a kiállítást látogatók érdekében életbe léptetendő intézkedéseket ismertetni fogjuk. — Ezeket foglalja magában a következő

Hirdetmény

a fővárosi kiállítási lakásiroda felállítására vonatkozólag.

A főváros tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1885-ik évi országos általános kiállítás alkalmából, az elszállásolási ügy hivatalos kezelésére, egy központi lakásiroda és fiók-lakásirodák állíttatnak fel.

Ezen irodák célja: a kiállítás alatt az idegenek tömeges látogatása folytán felmerülhető lakhiány és lak drágulás lehető megállítás; továbbá a kiállítást látogatóknak rendezett és biztosított elszállásolása; végre a lakást kereső idegenek és bérbeadó helyiségekkel bíró lakosok közti összeköttetés közvetítése.

A központi lakásiroda a régi városbáz szomszédságában, a kegyesrendiek épülete mellett levő kötő-utcai iskola-épület földszinti helyiségében, az egyik fiók-iroda a központi pályaudvar érkező oldalán, a másik az osztrák-magyar államvasut, a harmadik a déli vasut pályaudvarának érkező oldalán, végre a negyedik fiók-iroda a Dunagőzhajózási társaság azon épületében helyeztetik el, a hol a bécsi személyszállító hajók szoktak kikötni.

A központi irodánál a bérbeadásra való előjegyzések 1885-ik évi febr. 1-től fogadtatnak el, mely időtől kezdve az alábbi módok mellett lehet a bérbeadásra való előjegyzést, illetve bérbevételt eszközölni ugyint:

1. A lakbejelentések kizárólag csak a központi irodában, az itt díjtalanul kiszolgáltató minta szerint szerkesztett bejelentési lapon eszközölni. E bejelentési lap a lakást kiadó által sajátkezűleg töltendő ki és irandó alá. Ha a bejelentési lapot nem a lakást kiadó tölti ki, az még két tanuval is aláírandó.

2. A lakásirodánál bérbeadásra előjegyztetnek: a) a szállodákban levő lakások, a mennyiben azokat a szálloda tulajdonosok előjegyztetni kívánják, b) magánlakások, c) a főváros által e célra átengedendő helyiségek, d) az állam vagy magántársulatok és intézetek által kiadandó helyiségek, e) a főváros környékén levő községekben, esetleg a vasut-és gőzhajó-állomásokhoz közel fekvő helyiségekben levő lakások.

3. Minden oly bejelentést, mely a közbiztonságot veszélyeztető, vagy pedig egyébként meg nem bízható egyépektől származik, a lakásiroda főnöke visszautasítani tartozik. Általában pedig bejegyzésre csak oly lakások fogadtatnak el, melyek egészségesek, tiszták és az érték követelt bér nem túlságosok.

4. A bejelentés alkalmával a lakást kiadó által beígért díj fejében az egy napra eső bérnek 40%-a fizetendő, melyről szabályszerű elismervény állíttatik ki.

5. A lakásbérbevétel személyes jelentkezés, vagy levél útján történik. Jelentkezés útján mindegyik irodánál, levélben pedig csak a központi irodánál lehet felvenni a lakást.

Jelentkezés alkalmával az illetőnek a kívánt lakásra utalvány szolgáltatni ki, melynek kiadásaért 20 krnyi díj fizetendő. Aunak ki levél útján kíván lakást felvenni, ez iránt a központi lakásirodához kell fordulnia. A levélben pontosan ki-tüntetendő a lakást kereső neve, foglalkozása, tartózkodási helye és az utolsó posta, továbbá a felvenni szándékolt lakás akként irandó körül, hogy annak alapján az utalvány kiadható legyen. Az ily megrendelések után készpénzben, vagy készpénz gyanánt elfogadható bélyegjegyekben 30 krnyi díj fizetendő, melyből 20 kr. az utalvány kiadására, 10 kr. pedig levéldíjra esik.

6. Minden levélbeli megkeresésre a központi iroda 24 óra alatt a kért utalványt megküldeni köteles. Ha azonban a bejelentett lakások közt a kívánt minőségű már nem volna, vagy pedig a felvenni szándékolt lakás oly általánosságban

Gyakran a ruha — mondja Karr Alphons. — hogy a divatnak hódoljon, a helyett, hogy a női test kecses, szép görbületeit és hullámzásait követné, egészen megváltoztatja formáját s természetellenessé teszi. Ha egy izlésesen öltözködő asszony este ruha nélkül olyan alkatúnak találja magát, mint a milyennek feltűnni akarna naphosszat, szeretem hinni, hogy úgy öt másnap reggel egészen könyeinek árjában elázott találom.

És mégis a divat zsarnokságának oly könnyen engedelmessékednek.

Igen, azt a mentséget hozzák fel, hiszen a többség így hordja, mi nem akarunk kivételt tenni. Ez etiquette elleni illetlenség volna! Furesa felfogás!

De ha tudnak annyiféle enquete-et tartani, gyülekezzenek ez ügyben is, lépjenek sorompóba az egészség s az ép test érdekében!

Tiltakozzanak a divat-tulzás ellen, hiszen tudnak uralkodni. A mellkas eltorzításának következményei, ne higgyük, hogy csak egy életre hatnak ki, hanem azoknak messzebb kiható következményei vannak.

A természet összes élő lényei között egy általános törvény uralkodik, melyet a társadalom, sajnos, nem ismer eléggé s így nem képes annak nagy fontosságát kellőleg méltányolni. Ezen törvény nem más, mint az átöröklés törvénye.

A természettudományok újabbkori vívmánya ez, mely röviden azt mondja ki, hogy az ősök jellegait az utódok is öröklik. Nemcsak vagyont, gazdagságot, tarka nagy czimereket lehet örökölni, hanem szük — mellkast is.

A több századon keresztül eszközölt fűzés divata mindinkább kisebbre és kisebbre szorította a mellkast, míg végre, ezen jelleg az emberiség nagy részében általánossá kezd valni. Méltán szomorú jelenség, melyet a katonai szerző bizottság statisztikája tüntet fel, a mely a mellbőségre vonatkozik.

Nem akarom azt a szerencsétlen várost megnevezni, a hol 57%-jára a katona-kötelezetteknek az „un t a u g l i c h” bélyegét nyomták rá, még pedig a szük melllőség miatt.

iratnék körül, hogy annak alapján az utalványt kiállítani nem lehetne: a 20 krnyi utalványdíj visszaküldése mellett arról a lakást kereső azonnal értesítették; ellenben a 10 krnyi levéldíj visszaküldetik.

7. Levélbeli megrendeléseknél a lakfelvétel azon naptól számíttatik, a melytől megrendeltetett. És akár foglalja el a megrendelő a lakást, akár nem, a megállapított bért a megrendelőre Budapestben megfizetni tartozik.

E végből minden megrendelő lakást kereső egy általa személyesen irt kötelező nyilatkozatot tartozik mellékelni, melyben az illető magát a fentiekre világosan kötelezi. Ha a lakásfelvétel a kötelező nyilatkozatot nem személyesen írja, az még két tanuval is aláírandó.

8. Az iroda gondoskodni fog arról, hogy bérbeadó lakásjegy kiadásáról mielőbb tudomást nyerjen. De ha az iroda által már kiadott lakás megüresedik, az csak a laktulajdonosok újabb bejelentésére fog ismét bérbeadásra előjegyztetni. Ez újabb bejelentésért csak 20 krnyi díj fizetendő.

9. Személyes jelentkezés alkalmával a bérbeadó a részére utalványozott lakást 12 óra alatt elfoglalni köteles. Ha ezt tenni elmulasztja, bérbeadó bejelentésére a már kiadott utalvány semmiesnek, az illető lakás pedig ki nem adottnak tekintetik.

Ha azonban a bérbeadó az irodánál, hol a lakást felvette, 12 óra lefolyása alatt kijelenti, hogy a részére utalványozott lakást elfoglalni nem kívánja, tőle az utalvány visszavétetik és 10 krnyi díj lefizetése után neki más utalvány adatik ki.

10. Alapos kifogás esetén a laktulajdonos a bérbevevőt elfogadni és a lakásban megtartani nem köteles.

11. A bejelentett lakás időközben az iroda közvetítése nélkül csak úgy adható ki, ha ezt az illető 24 órával előbb a központi irodánál bejelenti. Azon laktulajdonos, ki a most említett bejelentést elmulasztja, a bérbevevőt kártalanítani, s e mellett az iroda pénztárába 5 frnyi bírságot fizetni tartozik.

12. Minden irodánál egy panaszkönyv van, melybe a központi irodánál egy bérbeadó, mint a bérbevevők, a fiók-irodánál pedig csak a bérbevevők panaszait és ohajukat bevezethetik.

Ezen panaszok és ohajok a fővárosi törvényhatóság orsz. kiállítási bizottságának elnöke által lehetőleg leggyorsabban fognak elintéztetni.

Budapest, 1884. évi november hó 29-én.

A fővárosi tanács.

A palócokról.

Budapest, 1885. jan. 9.

A „Földrajzi Társaság” f. hó 8-án tartott felolvasó ülésén Findura Imre „A palócokról” értekezett, miután a múlt év május havában György Aladár „A palóc népköltészet”-ről irt dolgozatát bemutatta s az országos kiállítási bizottság házi ipari és ethnographiai csoportjába bizalmi férfinak beválasztotta.

A palócok származását illetőleg Hunfalvy Pál azt állítja, hogy történelmi lehetetlenség őket szent László uralkodásánál régebb lakóknak tekinteni, mit eldönteni a történet-írás van hivatra, értekező ezuttal esupán néprajzi nyomokon haladt.

A palóc községeket legelőször Horvát Péter határozta meg „Commentatio de Initii ac Majoribus Jazygorum et Cumanorum” című munkájában, a kinek megjelölése szerint ma sem volna több mint 6639 főnyi palóc népességünk; de ha a Jerney által elszámolt községeket vesszük: akkor az 43147 lélekre szaporodik; sőt a harminczas években Szeder Fábian benedictinus egy kiváló statisztikusnak, Magda Pálnak nyomán 490.237 főre emelte — tehát annyira mint a székelly lakosság Erdélyben — e három számadat közt tehát igen nagy a különbség!

Adataink a fejmereteire, a szem és haj színére vonatkozólag ugy szólnak teljesen hiányzanak. Most foglalkozunk vele dr. Plichta Soma nőgrnügyei főorvos és dr. Perényi egyetemi tanár-segéd. Testalkatuk eléggé kifejlett; a nők kecsesek, a férfiak közt a hajlottabb kor a szokottnál hamarabb következik be; a középnagyságuknál valamivel alacsonyabbak, néhol magasabbak, mint Bénán és Mikófalán.

Napjainkban gyakran halljuk azon lesújtó és elszomorító megjegyzéseket, hogy az emberi test alkata hanyatlak; és mily ritka a hosszú életű egyének, mily gyakori a mellbajosok száma. Ha mindezeknek végökát kutatjuk, legtöbb esetben az eltorzított mellkasban találjuk, melyre az erős fűzés alkalmas, de sivár talajt nyujt.

Azonban kijelentem, párisi állapotokról van szó. Nem fojthatom el végre magamban azt a kis kíváncsiságot, hogy meg ne kérdjem, mi történt volna akkor ha pld. a jogtudósok a büntető kodexbe oly paragraphust iktattak volna, mely szerint minden nagyobb vétségű deliquent, a mellbőségben pld. 10 éven keresztül 5—7 cmnyi összeszorításra ítétek volna? Azt hiszem egész művelt Európa méltán fellázadhatott volna e drákói törvény ellen.

Azonban mily nagy szerencse, hogy a szük fűződivata hazánkban nincs annyira elterjedve mint Franciaországban, mert oly tulzásokat, minők Páris és London hölgyeinél előfordulnak, nálunk — dicséretünkre legyen mondva — nem találunk.

Sőt azt sem lehet tagadni, hogy a kapesos fűző mostani alakjában a régítől sok tekintetben különbözik.

A több oldalról történt felszólalásokat a fűzőgyárosok kénytelenek voltak figyelembe venni, s a fűzőn javítani.

De ez korántsem elég, mert ennél is megmaradt az összeszorítás, csak a fűző kezelése lett új, amennyiben gyorsabban felvehetik, s gyorsabban letehetik.

Csak akkor fog a fűző divata javulni s kevésbé ártalmas lenni, ha azon részeket, melyeket befed, nem szorítja össze, s ez által a szervek szabad működéseinek gátul nem szolgál.

Addig is, mig ez teljesen valósul, méltán hirdetheti a hamburgi mieder-ellenes társaság Boitard szavait, melyek ekként hangzanak: „Ha már a divat legyőzi az ést, ám hordjanak fűzőt, de ne használják azt — prés gyanánt!”

Bocsánat, — párisi állapotokról volt szó!

És a mi legkülönösebb a dologban, hogy épp a gyengébb természetűeknél, a kiknek éppen leginkább szükségök volna egészség szempontjából a szabadabb légzésre, ép ezeknél — mondom — legnagyobb mérvű a fűzés.

Kérdezzük csak: miért e tulságos fűzés?

A válasz kissé furcsán hangzik, de ilyformán kezdődik: „Hisz a mama . . .”

Igen, legtöbbször a mamák erőszakolják a divatot leányaira s a „jó” példával maguk szoktak előjárni.

Goethe is megmondta, hogy a hölgyek inkább maguknak, mint a férfiaknak öltözködnek. Régi közmondás, hogy a nők a divatban törekednek egymást tullezítálni.

A gonosz nyelvű Karr Alphons még azt is ki meri mondani, hogy a hölgyek nem a férjeknek öltözködnek, hanem másnak, mert a férjek úgy is tudják: hányat ütött az óra!

Engedelmet kérek, párisi állapotokról van szó!

Azt szokták mondani, a férfiak tetszése és izlése így kívánja, (óh, azok a férfiak, milyen követelők!) pedig nyilvánvaló, hogy a tetszés meg az izlés nem bíró a szép felett, mert nagyon is egyéniek, változók. Legtöbbszörre a társadalmi és a kor szellemével szokott összhangzatba jönni.

Franciaországban a XVII. században legszebb hölgynek tekintették azt, ki testes, triss, úde, hozzá még erős is volt; a következő században már, a ki „mignon,” majdnem vézna termettel bírt. Később a ki sápadt, érzélgős tekintetű, gyenge, szikár termetű volt; mig ellenben a kinek arczán az élet majd kiesattant, mint egy lakadó rószabimbó, azt igen közönséges arcznak tartották. Így változik a férfiaknál a szépség eszimeképe az izlés hullámzásaiban, divat szerint.

Azt mondják, a testtartás kívánja.

Hiszen szép törekvés a testet egyenes tartásra szoktatni, de ne a szük fűzés által történjék az mely egészségtelen.

Mások mindent a divatnak rónak fel.

Elég szomorú, hogy ez így van.

A divat szeszélye s az új iránti láz gyakran megölője a legjobb és legszebb alaknak.

Fiudura Imre részletesen leírja a palóc férfiak és nők öltözködését karkulónság ózerint nyáron és télen, tekintettel arra, a mint róla magának a multból is tudomást szerezhetett.

Szellemi miveltég dolgában sok kívánni valót jelez, a nép jobbára szegény, irni-olvasni tökéletesen most sem tanul meg, az öregje számolni kövecskével és babszettel szokott. A palóc tájbeszédet ennek előtte nem mindig tekintették nevetségesnek úgy hogy Szabó István a m. tud. akad. tagja, mikor pilisi plebánus volt, komolyan palóc dialektusban kezdte Homer Iliását fordítani s az első ének meg is jelent a „Tudományos Gyűjteményben.“

Szólt azonkívül a családok u. n. házközösségéről, a lakóházakról és helyi szokásokról, melyek között különösen a „templom napját“ a „kendő-lakást“, a lakodalmakat, a „kis“ és „nagy hérszt“, a keresztelést és temetkezéseket emelte ki, itt-ott példákkal esetelven a palóc szójárást és furcsa gondolkodási módot.

A palóc kérdés tanulmányozását nemzeti kulturánk érdekében kötelességünknek tartja, a melyet Horváth István a „Rajzolatok“ írója kisebb végrendelete gyanánt hagyott meg az utókorra.

A gazdaközösséghez.

Van szerencsém a n. m. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 61.410. számú felhívását a t. gazdaközösség tudomására juttatni:

„A tordai állami bikanevelő-telepen a bikák osztályozása és felbecsése a folyó hóban megejtetvén — összesen 207 darab tenyésztésre alkalmas apaállat állított fel országos tenyésztési célra.

Erről t. előadó urat oly felkéréssel értesitem, hogy ezt megyéje területén megfelelő módon közhírré tevén, figyelmeztesse az érdekelt községeket és illetőleg magán tenyésztőket, hogy netáni szükségletüket saját érdekükben mielőbb fedezni siessenek.“

P.-Apáthi, 1885. január 8.

Vajda Gyula, gazd. egyll. titkár.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. m. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 58.452. sz. hirdetését a gyümölcsfa-magesemetek (vadoncok) kiosztására nézve a t. gazdaközösség tudomására juttatni:

„A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium az 1885. év tavaszán mintegy 120.000 darab gyümölcsfa-magesemetet fog díjtalanul kiosztani oly községi falkolák számára, melyeknél — a magvetés nem sikerült, vagy más elfogadható oknál fogva — nemesítendő alanyokban hiány mutatkozik.

A kiosztásra kerülő vademetek mintegy felerészben vadalma, felerészben pedig vadkörte, cseresznye, szilva, sajmeggy, keserű mandola, kajszinbarack s törpe birsesemetekből állanak.

Ezen magesemetekből csak oly községi falkolák részesülhetnek, melyek megfelelő talajjal és fekvéssel bírnak, kelőleg be vannak kerítve, kuttal és a szükséges felszerelési tárgyakkal el vannak látva; melyek kezelője kellő szakismerettel rendelkezik, s hol a munkáltatás akadályokba nem ütközik. Ezen feltételek létezése a tanfelügyelő vagy kertlelti falkola-felügyelő, vagy a törvényhatóság hivatalos bizonyítványával igazolandó.

Végre a folyamodó községnek köteleznie kell magát arra, hogy a nyerendő magesemeteiket csakis az ezen miniszterium által megállapított gyümölcsfajtákkal fogja nemesíteni. Az oltozóssók beszerzési forrása közöltetni fog. Igen szegény községek oltozóssókat is fognak adományképp nyerhetni.

A kellőleg felszerelt s földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz intézett folyamodványok — 50 kros bélyeggel ellátva — megvárakoztatva az illető megye közigazgatási előadójához legkésőbb 1885. február hó 16-ig benyújtandók.

A folyamodványban az elősorolt adatokon kívül meg-elölendő:

a község neve,

az utolsó vasut- vagy hajóállomás és az utolsó posta.

és a nyerni kívánt magoncok faja és fajonkénti száma, a falkola területe és beosztási tervszete.

Magánosok, kik falkoláikra nézve az említett adatokat igazolni képesek, magesemetekért szintén folyamodhatnak; kérelmeik azonban csak másodsorban, azaz annyiban fognak tekintetbe vétetni, a mennyiben a községi falkolák igényeinek kielégítése után a kiosztandó készletből még fölösleg fogna fennmaradni.

Ez utóbbiak kérvényei hasonlóképp az említett határidőig a közigazgatási előadó utján lesznek benyújtandók.“

P.-Apáthi, 1885. január 8.

Vajda Gyula, gazd. egyll. titkár.

Nyilatkozat.

Tiszolcz. 1885. január 6.

T. Szerkesztő ur! Bácses lapja mult heti számában „A tiszolczi panszlávok“ ezim alatt közölték helyreigazításul ezenel van szerencsém kijelenteni, miszerint a helybeli állami népiskola több szegény tanulójának felruházása nem az én érdemem, hanem az e czélből alakult jótékony egyesületé*, melynek tagjai közé én is tartozom, s mint ilyen a nevezett egyesület megbizásából annak pénztárnokával Dianiska István ural együtt rendeltem több rendbeli ruhát a szóban levő szobánál.

A számla esetét, mint megtörtént tény, én is konstátalom. — Tisztelettel

Böhm József.

A fentebbi nyilatkozat kiegészítésül közöljük, miszerint a jelzett jótékony egyesület tagjai a következők: Bazilidesz János és Böhm József 50—50 frttal alapított; Kuchta Dániel évi 1, Bottka Imre évi 1, Járóssy Endre évi 2, Setina János évi 1, Lettlinger Margit évi 2, Neumann B. évi 5, Kohn Károly évi 1, Dianiska István évi 1, Papp József évi 1, Török István évi 1, Dr. Schvarz Márk évi 5 és Böhm Teréz évi 2 forinttal rendes tagok; Kohn Gyula 2 frttal rendkívüli tag.

* Böhm József ur hazafiúi érdeméből ez semmit sem von le. Szerk.

Hírek és vegyesek.

Egy királyné vizsgálja. A következő érdekes visszaemlékezést vesszük át a P. H. napi hírek rovatából, remélve, hogy a felső és példánálunk is követőkre talál: „1863. február 9-ét irták, midőn ő felsége a királyné. — akkor csakis császárné — egyenes parancsára Homoky Imre bécsi tanár a császári Burgba meghívott. — A derék tanárt, a császárné lakosztályába vezették. Előzékeny nyájassággal fogadta ő felsége a pap hódolatát, melyet eljéje járult. — „Kedves szent atyám! mondá a felséges asszony németül; nagy szívességre kérem meg önt, ha hajlandó volna vén tanítványommal beszélni.“ — „Felsőleges asszonyom ohajtása parancs előttem, melynek a legnagyobb készséggel és határtalan örömmel engedelmeskedem.“ — „Valóban nagy, terhet akarok az ön vállaira rakni; de előre biztosítom, hogy szófogadó és szorgalmas tanítványa leszek. Mondja meg, mennyi idő alatt tanulhatnám en meg a szép magyar nyelvet?“ — „Felsőged magyarul akar tanulni?! kiáltá elragadtatással a hazafias lelkű pap, s meglepetésében szinte hebegve mondá: „oh nagyon hamar, az Felsőgednek igen könnyen megy, hiszen már kívánsága is maga az ígézet, mely az egész nemzetet el fogja bájosni, ha megtudja, hogy királynéja magyarul akar tudni.“ — „En pedig akarok, s most öntől függ, hogy minél előbb képesítsen arra, hogy ha Magyarországra megyek, a magyar néppel saját nyelvem beszélhessek.“ — „Méglesz felséges asszonyom! felelt a tanár, soha sem volt még lelkiismeretesebb tanító mint én leszek.“ — „Tehát már holnap megkezdjük.“ Es másnap csakugyan hozzáfogtak a magyar nyelv tanulásához, s folytatták szakadatlanul, kivéve azon idöket, midőn a felséges asszony Bécsből távol volt. Végre befejezték a tanítást és Homoky Imre, a piarista szerzetes, a Theresianumon a magyar nyelv tanárává, s miután már 1865-ben a pápa által felmentetett szerzetesi fogadalmaitól, a legszentebb Üdvözítőről címzett lekéri apátság valósigos apátjává nevezetett ki. Midőn nyugalomba vonult, a felséges asszony vizsgát akart tenni mestere előtt a magyar nyelvből, s erre egy legbelsőbb családi ünnepe választott. 1866. november 19-én, a felséges asszony névnapján, midőn a legszükebb körű ünnepélyre felséges férjén és fenséges gyermekein kívül más családi tagok nem szoktak meghívottai. Homoky Imre is meghívott a felséges asszony legbensőbb lakosztályába lefolyó névnapra. Midőn a főpap megjelent, a család már együtt volt... Az asztalon levő gyönyörű bokréta illata töltötte be a terem levegőjét, melyeket a király és fenséges gyermekek sajátkezüleg nyújtottak át a királynénak. Homoky megjelent a terem közepén. E pillanatban feláll a felséges asszony s elbájos hangon, és a legtisztább hangsúlyozással énekelni kezdé:

Hazádnak rendület enül,
Légy hive oh magyar!
Bölcsöd ez s majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.

A nagy világon e kívül,
Nincsen számotra hely,
Aldjon vagy verjen sors keze,
Itt élned s halnod kell!

Az apát áldólag kiterjesztve kezeit, így kiáltá fel: „Egy királynéhoz méltó examen!“

Eljegyzés. Molnár József helybeli ügyvéd folyó hó 3-án tartotta eljegyzését Glósz Gizella kisasszonnyal; Glósz Arthur szalóczi vasgyári igazgató szeretetreméltó művelt leányával.

Kinevezés. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter Török Elemér gazdasági gyakornokot az állami ménes birtokok tisztviselőinek létszámába díjaz gazdasági segédde nevezte ki.

A helybeli polgári olvasókör ma tartja táncvizsgalmát. Már csak azért is, mert ez idényben első, reményleni lehet, hogy mindenben kielégítő leend. Ezt ösztönöz ohajjuk annál inkább, mert a közművelődési intézményünknek — szellemi és anyagi erőre van szüksége, hogy hivatásának — a polgári erények, az egyetértés, a közügy iránti érdeklődés terjesztése körül, továbbra is megfelelhessen.

A helybeli „Casinó“ egyesület vasárnap, fogja rendes évi közgyűlését megtartani január hó 18-án.

Fényes hangversenyre van kilátásunk e hó utolsó napján. Bíró Bánffy György országosan ismert zongoraművészünk kitűnő játékát — magyar genreből — lesz alkalmunk élvezhetni. A szalondarabokat egy másik művész adja elő. Mihelyt a műsor egybe lesz állítva, közölni fogjuk. A hangverseny jövedelme az egyesült prot. főgymnasium tanári nyugdíjintézete javára fog fordítottatni.

A rimaszombati polgári olvasókör 1885. évi január hó 4-iki közgyűlésében felvett jegyzőkönyv szerint: elnökké Eva János, pénztárnokká Szabó János Kriston, jegyzőké ifj. Főris Ferenc közfelkiáltással; a választmányba rendes tagokul Lengyel Pál, Szabó József hivatalnok, Gasko János ifj. Náray János, Rakotyy Lajos, Kovács István ifj. Csapó János, ifj. Jakovecz Alajos, Koreny Pál, ifj. Kálmán János; póttagokul Szabó József mérsáros, és Lovniczky József szavazattöbbséggel. A kör a mult 1884. évi bevétele volt 801 frt 93 kr., kiadása 592 frt 58 kr., maradvány 209 frt 37 kr. Jaratja a napilapok közül a „Pesti Napló“, „Egyetértés“-t, „Budapesti Hírlap“-ot, „Függetlenség“-et; az élelzapok közül a „Bolond Istók“-ot; heti lapok közül a „Vasárnapi Ujság“-ot, „Poltikai Ujdonságok“-at és a „Gömör-Kishont“-ot. Tagjainak száma mult évben volt 75, ez évre beírt tagok száma eddigelé 58.

A vizeskertési országos vásár. A folyó hó 7—8-ik napjain helyben tartott országos vásár egyike volt a legsilányabaknak, a minek természetes okát a gazdasági termények rendkívül alacsony árában találjuk. A buzapiác bármely közönséges hetivásárral is alig ért fel, a mi kevés termény kényserüléségből behozott, mind elkelt. A marhavásár valamivel szebb képet nyújtott, ott igen keresett volt a hizott marha és sertés, esákhogy az utóbbiak igen alacsony áron találtak vökre. A belső piaczon sem láttunk elénkségét; a szövetek, rövid áruk még nézőknek is alig örvendettek, csupán az öltönytémek között volt némi kereslet, a szokatlan hideg melőzhetlenné tevén némi bevásárlásokal.

Szabálytalan ürmértékek elkobzásával szerzett e napokban rendőrségünk érdemeiket; ridég nézetű emberek azt mondanák — — kötelességét teljesítette; mi azonban, a nélkül, hogy ez erély indokát külső befolyásoknak tulajdonítanók, elismeréssel adozunk, ha e lépés csak kezdete már panaszolt éllelmezési bajaink orvoslásának. Az első lépést kövesse második. A mennyiséget a minőség, mert inkább valamivel

kevesebbet, de jót, — mint többet, de rosszat drága pénzért. Legyen szabad ezt a földi gondviselés igen tisztelt sáfárainak becses figyelmébe ajánlanunk, mert nagyon sok szegény ember van, kinek fazekában csak „ritkán fő — — tyukleves.“

Nézetkülönbség. H. L. helybeli lakos özv. Almási Jánosné asszony asztalos üzlettulajdonossal rokoni összeköttetésbe állva, a viszonyokat ismerve, bitorsígot vett magának utóbbi szekrényéből f. hó 8-án a tulajdonos távollétében 170 frtot magához venni s azzal bucsu nélkül odább állani. Hanem a néni más nézetet lehetett, mert az esetről azonnal jelentést tett, s az ösöt üldözöbe vettette; sikerült is még az nap este Oszgyánban, dözsölés közben elfogatnia, de kárából csak 117 frt került meg, a többi székelt eréd a muzsika hangjaival. A szerencsétlen fiatal embert ki már egyszer Budapesten öngyilkosságot is megkísérlett most a kir. ügyészség vette gondjai alá; a büntetés talán jó hatással leend; mi nem tartjuk győzthetlennak az erkölcsi betegség.

Az ipartestületek 1884. év végeig megalakultak s mint ilyenek hivatalosan bejelentettek: 1. a budapesti iparkamara területén: B.-Gyarmaton, K.-Félegyházán, Abonyban, T.-Földváron, Baján, Losonezon, Szegeden, Kecskeméten, Ó-Bécsén, Szolnokon, T.-Sz.-Miklóson, Jászberényben. Budapesten (és pedig négy); 2. a pecsi kamara területén: Pécs, Csurgó, Kaposvár, Marczali, Nagy-Atád, Szigetvár; 3. a pozsonyi kamara területén: Pozsony, Komárom; 4. a soproni kamara területén: Győr, Szombathely, Keszthely; 5. a temesvári: Temesvár, Perjámos, Franczföld, Zombolya, Bánát, Komlós, N.-Sz.-Miklós, Karánsebes, Verseczi; 6. ezeken kívül Aradon, Csabán, Makón, Belényesen, Deesen, Erzsébetvároson. Hát mi i ugyan mikor következünk?

Halálos lövögás érte ma a helybeli tüzérség egyik közvitézét a zöldfai laktanya mellett; a szerencsétlen fiatal ember pár perc alatt kiszüvedett. Temetése a szokott katonai diszszel valószínűleg ma d. u. leend.

Vád alá helyezett bírák, ügyészek. A budapesti kir. ítélő tábla fegyelmi bírósága m. évi november 21-én 823. fegy. sz. a kelt határozatával dr. Böck János kir. ügyészt, Rakovszky István dr. Heil Fausztin kir. alügyészt s Brinkman Antal és Apáthy László kir. székbi bírákat hivatali kötelességük vétkes megszegése miatt vád alá helyezte azért, mivel Galgóczi Mária, Schwarcz Jánosné sz. Kovács Mária és Künzer Márton letartóztatottak szabadon bocsátását a kellő időben nem eszközölték. Ez ügynek nyilvános tárgyalása f. évi január hó 10-ik napjára lett kitűzve.

Országos dalárünnepély rendezését ohajtáná Budapest főváros hatósága a kiállítás alkalmára, s eziránt Bartay Edét, mint a dalárszövetség elnökét átiratilag meg is kereste. Az elhatározás a dalszövetség közelebb tartandó közgyűlésnek lett fentartva.

Az „Ország-Világ“, a legnagyobb és legdiszesebb képes hetilap, ujévi (1885.) első száma az eddigieknél is gazdagabb tartalommal jelent meg. Gazdag érdekes közleményekben, rovatokban, és művészi képekben, mint azt a következő tartalomjegyzék is bizonyítja: Végzett földesur. Elbeszélés. Degre Alajostól. — Uj év. Költemény. Abrányi Emiltől. — A falu urai. Regény. Tolnai Lajostól. — Az apa születésnapja. Munkácsy festménye. — Egy magyar aki Bécsset meghódítja. Bécsi tárcza. Kaposi Belától. — Lord Byron utolsó költeménye. Harminczadik születésnapomra. Fordította Kacziány Géza. — Bem Marosvásárhelyt. Várady Gábertől. — A karácsonyi ajándék után a zárdában. (Képpel.) — A vallás-szabadság Északamerikában. (New-yorki levél.) Takácsy Józseftől. — A Kriskindli. (Képpel.) — Az 1884. év halottjai. — A hét története. Székely huszártól. — Hogy fizet a művész. (Képpel.) — Állandó rovatok: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, vidéki élet, könyvpiac, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények, naptár, hirdetések. Az „Ország-Világ“, melynek szerkesztője Degre Alajos, segédszerkesztője Benedek Elek, a „Székely tündérország“ szerzője, megjelen minden szombaton, két és néha 2½ iven. Előfizetési ára: egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a „Pallas“ irodalmi s nyomdai részvénytársaság kiadóhivatalában (Budapest, gránátos-utca 6. sz.) küldendők.

Vettük a „Gondúzó“ 16. számát, mely egyszersmind az 1885. év első száma, a következő részben új és érdekes tartalommal: „Ujévi vers“ költemény Komócsy Józseftől; „Az új főispán“ regény Tolnai Lajostól; „A végzet“ társadalmi regény Margitay Dezsőtől; „Székely támad, székely bánja“ történelmi regény P. Szathmáry Károlytól (folytatás); „Az ó év“ rajz Balázs Sándortól; „Ki lesz az örökös?“ Hartmann-Plön regénye után magyarosította Mártonffy Frigyes; „Miért nem hordok én órát“ humoreszk Várkonyi Dezsőtől; „Anyatlan“ életkép a szerkesztőtől. A boríték találkozzunk a „Magyar gazdasszony“ állandó rovattal a család, konyha és kert számára; továbbá kedélyes apróságokkal és érdekes talányokkal. Ez új évnegyed első számából azt látjuk, hogy a jelesen szerkesztett lap fokoztint emelkedik és tiszta lelkiismerettel ajánlhatjuk t. olvasóink b. figyelmébe, mert az összes hazai sajtó és a nagy közönség nyilatkozata szerint a „Gondúzó“ maga nemében a legjelesebb és legolcsóbb szépirodalmi hetilap, mely valóban megérdemli, hogy egyetlen művelt magyar család asztaláról se hiányozzék. Megjegyzendő, hogy a fáradhatlan, buzgó kiadó havi bérletet is indított, azért hogy 50 krért havonként mindenkinek alkalmat nyújtson arra, hogy személyesen győződhessék meg a lap kitűnőségéről. Ezenkívül mutatványsszámmal is szolgál mindenkinek, ki e végre hozzá fordul. A lap megjelen minden vasárnap három sűrűen nyomtatott iven, finom hajszalínú (chamois) papírral és fél ivnyi színes borítékkal. Előfizetési ára: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr., egy hónapra 50 kr. — Egyes szám ára 15 kr., kapható minden könyvkereskedésben. Az előfizetési pénz Székely Aladár kiadó tulajdonoshoz küldendő. Budapesten, VII., dob-utca 14.

A Magyar Közigazgatás című szaklap f. évi január 1-én megjelent számának tartalma a következő: Magyar állam, magyar társadalom és magyar közigazgatás. — A megyei általános tisztújítások statisztikája. — Az erdei szolgalmak hazánkban. — A nyilvános betegápolás ügye a gyógyköltések fedezése szempontjából. — Felsőbb hatóságok elvi jelentőségű határozatai: Curia, belügy-, pénzügy-, kereskedelem- és iparügyminiszteriumoktól. — Közrendészet. — Közegészségügy. — Közigazgatás. — Tanügy és közművelődés. — Külföld. — Törvényhatóságok és községek. — Közérdekű hirdetések. —

A „Magyar Közigazgatás“ a közigazgatás szakszerű művelését tűzte ki feladatául. — Vezérelve: a Magyar állam létezésének biztosítása, — megfelelő közigazgatási intézmények létesítése, az életképes intézmények fenntartása és fejlesztése által, — szóval haladás a szükséges reformok terén a magyar nemzet által elfogadott demokratikus irányban. — A lap szoros értelemben véve közigazgatási szaklap, minden politikai pártállás és színezet nélkül. Nyíltan kitér az észlelésekre s határozott törekvéssel a kormány és felsőbb hatóságok erkölcsi támogatását sikerült kivívnia. — Szakszerű rovataiban a közigazgatásnak az életből merített gyakorlati kérdéseivel foglalkozik, szemelgetve azt, hogy az önkormányzati elemek, melyeknek különös feladatuk a közigazgatás közvetett támogatása mellett annak szigorú ellenőrzése. — A közigazgatás szakkérdései iránt kellőleg tájékozva legyenek. A lap szerkesztője Boneza Miklós, budapesti ügyvéd. Előfizetési ára: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Az előfizetések a lap kiadóhivatalához (Budapest, IV. ker. kigyó-utca 8. sz.) küldendők.

Közgazdaság.

A „The Gresham“ életbiztosító társaság az 1884. évi június 30-án lejárt 36-ik üzletéről az 1884. évi december 11-én tartott közgyűlésen felolvasott jelentés szerint a múlt év üzleti eredménye igen kedvező volt, a mennyiben 7340 biztosítási ajánlat nyújtott be 63,992,275 frank erejéig, melyek közül 6264 ajánlat 54,979,875 frank összegről elfogadtattott s a megfelelő kötvények kiállítottak. A díjösszegekből levonván a viszbiztosításokért fizetett díjakat 13,685,855,84 frankra rugott, mibe az első üzletév 1,934,453,86 frank díjai is be vannak számítva. A kamatszámra 3,448,370,21 frankra rugott s a társaság évi bevételét 17,134,226,05 frankra emelte. A társaság a múlt évben 6,124,323,23 frank életbiztosítási összeget fizetett ki. Kihazsítási és vegyes szerződésekre, melyek határideje lejárt 2,570,177,60 frkot fizetett ki, szerződések visszaváltására pedig 1,144,108,86 frkot fordított. A biztosítási alap 3,712,522,19 frkkal emelkedett. Az aktívák az üzletév végén 87,284,420 frkra rugtak. Ez összeállításnál a vételárral felvett értékek értékeltébe nem vétettek tekintetbe, mivel ezek az értékek nem realizáltak s így azonnali nyereség forrásnak sem voltak tekinthetők. Ez értékeltébe nagy fontossága van, mert konzolidálja ama garanciákat, melyeket a társaság tőkebefektetései a következők 1,621,857,50 frank angol állampapírokban, 1,661,437,39 frank az indiai és gyarmatok kormányának értékpapírjaiban, 16 millió 635,290,83 frank más államok értékpapírjaiban, 1,600,148,2 frank vasúti részvényekben, elsőbbségekben, és biztosított értékekben, 254,665,10,52 frank vasúti és más kölesönkötvényekben, 14,454,178,65 frank házbirtokokban, mihez a társaság bécsi és budapesti házi tartoznak, 12,042,488,86 frank jelzálogokban és 13,803,408,23 frank más biztosítékokban.

Szerkesztői üzenetek.

G-1-nek Szegeden. Küldeménye lapunk zártakor érkezett. Közelebo.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. tszék elnökétől.

Pályázat.

996. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. tszék területén levő nagy-rőczei kir. járásbírói telekkönyvi osztályánál üresedésbe jött évi 500 frt fizetés és 100 frt lakpénzzel járadalmazott irnoki állomás betöltése céljából igazságügyminiszter ur 6 nagyméltóságának folyó évi december 28-áról 3503/I. M. E. 84. sz. a. kelt rendelete értelmében pályázat nyitatik. Minél fogva felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni ohajtják, hogy életkorukat, szakképzettségüket, nyelvismeretüket, s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt a keilően bélyegzett folyamodványait, jelen hirdetésnek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számított 4 hét alatt és pedig közhivatalban állók főnökeik útján, hozzám annál bizonyosabban benyújtsák, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Rimaszombat, 1884. deczemb. 31.

Fernét, kir. tszéki elnök.

Heti naptár.

	Katholikus	Protestáns	Izraelita
Jan. 11.	V. D. I Higyin.	D. I Higyin.	Tebeth 24
„ 12.	H. Ernő pk.	Reinhold	Tebeth 25
„ 13.	K. Vidor	Vidor	Tebeth 26
„ 14.	Sz. Bódog áld.	Bódog	Tebeth 27
„ 15.	Cs. Mór ap.	Mór	Jom. Kip. k. 24
„ 16.	P. Marezell	Marezell	E Ros. Ch S. 29
„ 17.	Sz. Remete A.	Remete Ant.	Rosch Sev. V. 29

Napirend:

Minden kedden és pénteken polgári ügyekben, szerdán és csütörtökön felelő ügyekben a helybeli kir. törvényszéknél.
Ugyanezen kedden és pénteken a megyei árvászeknél s a városi hatóságnál tanácsülés, kivéve az ünnepre eső napokat.
Vasárnap. Január 11. A polgári-olvasókör táncvizalma a „Három rózsá“ vendéglő nagy termében este.
Hétfőn. Jan. 12. Megyei közigazgatási bizottsági ülés.
Szerdán. Január 14. Bünygyi tárgyalás a kir. törvényszéknél.
Csütörtökön. Jan. 15. S-Tarjában országos vásár.
Pénteken. Jan. 16. Kokován és Edelényben országos vásár.

Piaci árak: Rimaszombat, 1885. január hó 7-én tartott országosvásár alkalmával a gabonamennyek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	mmásznként	hektoliterenként
Buza	6.50 6.30	5.— 4.90
Fefes	5.60 5.50	4.40 4.30
Rozs	6.— 5.80	4.40 4.30
Arpa	6.— 5.60	4.30 4.20
Zab	6.30 6.10	2.55 2.40
Kukoricza	6.20 6.—	4.— 3.90
Bab	— — — —	— — — —
Kása	— — — —	— — — —
Burgonya	— — — —	2.— — —

Felelős szerkesztő: Rábely Miklós.

Borárlás nagyban.

Alólirott tisztelettel értesíti Rimaszombat város és vidékének nagyérdemű közönségét, hogy nála a legjobb minőségű, tisztán kezelt valódi viszontai és apczi vörös bor, ugyszintén a legjobb izü fehér bor nagyban (50 litertől kezdve) a legjutányosabb árak mellett kapható.

Rimaszombat, 1885. január 9.

Burszky Soma.

Értesítés.

Van szerencsénk az igen tisztelt építész urakat, nemkülönb a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Putnoken létezett Lefkovits-féle

épületi-faanyag raktárt

a mai naptól Rimaszombatban és Tornallyán Lefkovits és Spiepel név alatt fogjuk tovább vezetni. A midőn ezt köztudomásra hozzuk, felemlítjük, hogy mi azon kellemes helyzetben vagyunk, miszerint minden e szakmába tartozó cikkek raktárunkon a legnagyobb választékban feltalálhatók, s annak jó minőségéről és jutányos áráiról t. vevőinket előre is biztosítandjuk.

Rimaszombat, 1885. január 2-én.

2—3

Kiváló tisztelettel

Lefkovits és Spiepel.

Főraktár: Rimaszombat Jánosi-ut a vásártérrel szemben.

IV. évfoly. Előfizetési felhívás IV. évfoly.

a „Magyar Háziasszony“

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar háziasszonyok orsz. egyletének hivatalos közlönye IV. évfolyamára.

A magyar hölgyek ezen egyetlen szaklapja ma már nagy elterjedésnek örvend, a társadalom minden rétegében. Képviselet a nők és-zes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és amellott, hogy a társadalmi gazdálkodás és rendszeres háztartás elveivel megismertet, még kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő elvégzte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos házi asszony és az öreg anyóka egyaránt élvezettel olvashatják. Egyes rovatait, mint a háztartási, kertészeti, egészségügyi (házi orvos) és divat rovatait, valamint vezércikkeit is szakavatott írók és írónők által töltetik be és emellott a társas és regényrovatban is az elismert többi munkatársakkal találkozunk olvasóink: méltan megérdemli tehát az a nagymérvű érdeklődést, melyben részesedik mert hol egyszer beköszöntött, ott nélkülözhetetlen társalkodó a „Magyar Háziasszony“ az olvasó asztalon. — A esimes kiállításán, vasárnapokon 12—16 oldalon megjelenő lapnak előfizetési ára:

egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalához: Budapest, váci körút 20. sz. a. intézők és a hó bármely napjától elfogadtatnak.

A „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatala mutatványszámokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, akik ez iránt hozzá — legcélszerűbben levelező-lappal — fordulnak.

A „Magyar Háziasszony“ 5—5 kiadó-hivatala Budapesten, váci-körút 20.

E szaklapnak egyik háztartásból sem szabad hiányozni, miután utmutatási mellett több száz frtot lehet a háztartásban megtakarítani.

Tanulókul felvétetnek.

Könyvkötő és férfi-szabó tanulókul tisztességes szülők gyermekei, kik a 13—14-ik életévüket már betöltötték fel fogadtatnak.

Hol? megmondja e lap kiadója.

Tudomásvétel végett.

Alólirott tisztelettel hozom az érdekelteknek tudomására, hogy a kik gyermekszülés alkalmával segélyre szorulnak, sziveskedjenek bármely időben hozzám fordulni, nálam ezt mindenkor feltalálhatják. Előre is biztosítom mindazokat, kik segélyemet igénybe veszik, hogy bánásmódommal teljesen meg lesznek elégedve.

Számos megkeresést elvárva maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1885. január 10.

Komjáthy Frigyesné,

okleveles szülésznő.

1—3

Lakás: Rimasor-utca, a ref. leányiskola mellett.

Meghívás.

A nagy-rőczei kölesönös segély-szövetkezet f. év február hó 2-án délután 2 órakor, — az alapszabályokban kitűzött ügyek elintéze céljából — saját helyiségeiben tartandó közgyűlésre az összes jogosult tagokat tisztelettel meghívja.

Nagy-Rőczen, 1885. január 9-én.

Hlavács Samuel, elnök.

1—3

Jutányos tűzifa.

Alulirottak tisztelettel hozzák Rimaszombat városa és vidéke t. ez. közönségének tudomására, hogy 1885. év január hó 2-től a tamásfali erdőn levő legjobb minőségű

galyfának

kubik méterjet 85 kr-ra szállítottuk le.

Venni szándékozó — az összegnek előleges lefizetése mellett — Gömőri Ede urnál jelentkezhetnek.

A fának az erdőből kifuvározása naponta eszközölhető,

2—3 Steiner és Ungár.

Jó mulatságot, igazi nemes élvezetet szerezhethet

MINDENKI INGYEN

ha a

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

kiadóhivatalához

fordul egy mutatvány-számért, melyet a kiadó kívánatra bárkinek bérmentve megküld.

A legolcsóbb, legkedveltebb szépirodalmi lap külön divatlappal és könyvalaku regény-melléklettel.

Érdekes és válogatott olvasnivalók a legjobb íróktól. — Minden számban pompás képek.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.

2—3

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala

Méhner Vilmosnál, Budapest, papnövelde-utca 8-ik szám.